

NELE
NEUHAUSOVÁ

**DEŇ
MATIEK**

Každá z nich mala tajomstvo. Museli zomrieť.
V májovú nedeľu, na Deň matiek.

EDÍCIA
MIMO ZÁKONA

DEŇ MATIEK

NELE
NEUHAUSOVÁ

**DEŇ
MATIEK**

Kriminálny román

TATRAN

Z nemeckého originálu NELE NEUHAUS, Muttertag,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin 2018,
preložila Zuzana Kovačiková.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2020 ako 5245. publikácia
a 26 zväzok edície Mimo zákona.

Vydanie I.

Prebal a väzbu navrhol Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Zuzana Reiselová

Jazyková redaktorka Adriana Oravcová

Technická redaktorka Eva Zdražilová

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačila CPI Moravia Books, Pohořelice.

Preklad diela finančne podporil Literárny fond.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

Copyright © 2018 by Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin

Translation © Zuzana Kovačiková 2020

Faust (úryvok z prekladu) © Móric Mittelmann Dedinský (dedičia) / LITA 2020

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2020

ISBN 978-80-222-1090-4

Andrei,
priateľke a agentke,
ďakujem ti za priateľstvo a podporu.

Zlo býva nenápadné a vždy má ľudskú tvár. Leží s nami v posteli
a sedí s nami pri stole.

W. H. Auden

Táto kniha je román. Podobnosti so žijúcimi alebo s už nežijúcimi osobami či udalosťami sú čisto náhodné a neúmyselné.

Prológ

Nedeľa 10. mája 1981

Chrbtom sa opieral o drsný kmeň mohutnej smutnej vrby, ktorej konáre sa skláňali nad jazerom, a vychutnával si zriedkavé šťastie, že je úplne sám. Bolo to jeho obľúbené miesto. Mohol tu nerušené premýšľať. Za závesom z lístia sa cítil bezpečne, vedel, že ho nikto nesledoval. Mladšie deti nechodili tak ďaleko od domu. Báli sa trestu, ktorý by nasledoval, keby im na to prišli. A tým starším sa tak ďaleko nechcelo ísť, najmä v taký horúci deň, ako bol tento. Najradšej sa len tak ponevierali, tajne fajčili, počúvali hudbu, šikanovali mladších a navzájom sa provokovali, až kým sa niekto nerozplakal. Väčšinou to bolo niektoré z dievčat. Nenávidel ich. Všetkých. Ale najviac nenávidel JEHO. Keď sa nevráti včas, ON ho potrestá. Niekedy, keď mal ON dobrú náladu, dostal iba výprask. Ale keď mal ON zlú náladu, bolo to horšie. Oveľa horšie. Cítil, ako mu od strachu vyschlo v ústach len pri pomyslení na to, a prinútil sa myslieť na niečo iné. Najradšej myslel na mamu, na svoju krásnu mamu, ktorá bola od neho tak ďaleko. Ako pekne voňala. Ako ho objímala a hovorila mu „môj malý princ“. Ako ho brávala do zoo alebo do niektorej elegantnej kaviarne vo Frankfurte. Vtedy bol šťastný. Kedysi veril tomu, čo mu sľubovala, keď ho chodila navštevovať. Že si ho skoro, veľmi skoro vezme k sebe a budú ozajstná rodina. Vždy, keď to bolo veľmi zlé, predstavoval si, aké by to bolo, bývať u mamy. Nechápal, prečo musí byť tu, predstava, že je to iba dočasne a mama si po neho čoskoro príde, ho utešovala a pomáhala mu znášať všetko lepšie. Niekedy sa bál, že na neho zabudne, no potom prišla a opäť bolo všetko v poriadku. Aspoň na pár hodín. Keď bol mladší, pri lúčení plakával a vešal sa na ňu, pretože

nechcel, aby odišla a nechala ho tam. Už to nerobil. Mal predsa trinásť rokov a v tomto veku sa nepatrí plakať ako malé dieťa.

Ešte vždy v kútiku duše dúfal, že dodrží sľub. On aspoň mamu mal. Ostatní nie. Ach, keby si to len bol nechal pre seba! Aké hlúpe bolo povedať to práve JEMU! ON sa mu odvtedy posmieval a hovoril o mame nepekne veci. „Si iba škaredý malý bastard,“ šprihol mu raz. „Ako môžeš byť taký hlúpy? Zbavila sa ťa, lebo ťa nechce. Nikdy si po teba nepríde. Kedy to konečne pochopíš, ty idiot?“

Tuho zavrel oči, aby sa nerozplakal. Tak veľmi to bolelo. Naposledy, keď ho mama prišla navštíviť, pozbieral všetku odvalu a spýtal sa jej, či ho nechce, lebo je škaredý malý bastard. Vtedy sa prestala usmievať a začudovane na neho pozrela. „To si už nikdy, nikdy, nikdy nesmieš myslieť, môj malý princ,“ zašepkala a pevne ho objala. Bolo to na Deň matiek pred dvomi rokmi. Minulý rok neprišla. A dnes už asi tiež nepríde, aby si ho odvieďla.

Prehltol slzy a zhlboka sa nadýchol zemitej vône, ktorá vychádzala z lesnej pôdy. Vysoko nad ním na jasnej modrej oblohe pomaly krúžil myšiak. Sem-tam vydal výkrik, ktorý znel trochu ako mraučanie. Naokolo čínorodo bzučal hmyz. V neďalekom kroví zašuchotalo akési zvieratko, možno myš. Predstavil si, ako sa jej myšacie srdiečko rozbúchalo od strachu, keď začula myšiaka, pričom nevedela, či a kedy sa znesie dolu, nečujne a bleskurýchle, a keď na ňu padne jeho tieň, bude už neskoro na útek... *Presne ako ja, pomyslel si. Ako my všetci, keď počujeme JEHO hlas a nevieme, čo sa stane.*

Otvoril oči a pohľadom blúdil po tichom jazere, hladkom ako sklenená tabuľa. Nad trstinou bzučali dve vážky. Po hladine sa kĺzala korčuliarka. Hladina sa nečakane sčerila. Zdvihol hlavu a načúval. V dialke počul hlasy, potom čapnutie a pohyb vesiel vo vode. Stará veslica, priviazaná v trstine na druhej strane jazera, bola taká spráchnivená, že používať ju mali prísne zakázané. Priplazil sa bližšie k brehu a vykukol pomedzi steblá trstiny. Tep sa mu zrýchlil a telo mu zaplavil radostný pocit víťazstva. Tí dvaja netušili, že po omši počul ich krátky rozhovor.

„O druhej pri žabom močiari?“ pošepkal ON, ani sa na ňu nepozrel.

„Radšej o tretej,“ odpovedala rovnako ticho. „Vtedy budú moji rodičia preč.“

Videl, ako sa im dotkli ruky, akoby náhodou v tlačnici, keď sa ľudia posúvali uličkou v chrámovej lodi k východu. Byť neviditeľný rozhodne malo svoje výhody. Niekedy to bolo ponížujúce, ale väčšinou sa mu to páčilo. Teraz počul Norin zvonivý smiech, niesol sa tichým popoludním. Ležala v zadnej časti člna, opierala sa o lakte, opálené nohy mala ležérne prekrížené. Dlhé blond vlasy jej vo vlnách padali na plecيا, jednu ruku mala spustenú do vody. Nerozumel, čo hovorili, ale ON zrazu pustil veslá, nechal ich kĺzať po vode, postavil sa a rozkolísal čln.

„Hej, prestaň!“ Nora sa posadila.

„Iba keď ma pobozkáš,“ prehodil ON.

„To ani náhodou!“ odfrkla Nora namyslene. „No tak, vesluj! Lebo sa nabudúce spýtam niekoho iného, keď si taký hlupák.“

Bolo nádherné počúvať, ako sa hádajú. Ako mu Nora ubližuje zlomyseľnými poznámkami ostrými ako hrot dýky, zabodávajúci sa priamo do duše. Vedel presne, aký je to pocit.

Nora. Nenávidel ju. A miloval ju. Bola tou najkrajšou bytosťou, akú kedy videl. A zároveň tou najhoršou.

ON čoraz väčšmi rozhojďoval čln, až sa nakoniec prevrátil. Nora zapišťala, keď spadla do vody, nasledovali podráždené nadávky, no ON si ju už nevšímal. Vyliezol na breh a zmizol medzi stromami.

Teraz bol s Norou sám. Keď si uvedomil následky tejto skutočnosti, chytil sa ho závrat. Nora. Ešte vždy bola vo vode, nepohla sa z miesta. Prevrátený starý čln bol spolovice potopený.

„Pomoc!“ kričala. „Pomoc! Uviazla som!“

Jej slová prvýkrát zneli úprimne. Vyzul si sandále, vyzliekol tričko aj šortky a začal si kliesniť cestu trstinou. Zem pod jeho bosými nohami bola studená a klzká, musel dávať pozor, aby sa neporanil na ostrých stebľách. Nora ešte vždy volala o pomoc, keď sa vynoril

z trstiny a plával k nej. Zúfalo veslovala rukami, v očiach mala paniku. Chýbalo mu už len posledných pár záberov. Nikdy predtým nebol pri nej tak blízko.

„Zachytila sa mi noha,“ dychčala a načahovala sa za ním. Plával na mieste. Dokonca aj teraz, mokrá a vydesená, bola krásna. Hlboko v jeho vnútri sa pohlo niečo, čo už dlho čakalo na prebudenie. Rukami obopol Nore krk. Chcela znova zakričať, ale zatlačil ju pod hladinu. Nebolo ľahké udržať ju tam a pravdepodobne by sa mu to ani nepodarilo, keby nemala nohu zakliesnenú v riasach. Keď rukami a nohami ovinul jej telo, krv sa mu rozprúdila rýchlejšie. Čím zúfalejšie sa bránila, tým viac si vychutnával pocit moci. Metala sa a zápasila, ale bol silnejší. Už ju bez námahy držal pod hladinou kolienami. Fascinovaný sledoval, ako Nora umiera. V jej doširoka roztvorených očiach videl strach zo smrti, ktorý sa premenil na ohromenie. Potom sa jej pohľad zlomil, bol tupý a prázdny, ako pohľad bábičky. Cítil, ako z nej uniká život. Keď jej telo ochablo, pustil ho. Norine vlasy sa rozprestrelí a vznášali sa vo vode ako zlatý vejár. Z úst a nosa jej vychádzali posledné vzduchové bubliny. Nadprirodzená krása Nory Bartelsovej bola navždy preč. *Lebo to tak chcel.* Sledoval, ako klesá na dno, ešte chvíľu si vychutnával nádherný pocit moci a rozkoše, potom odplával späť na breh, obliekol sa a bežal, bežal tak rýchlo, až mu išlo roztrhnúť pľúca. Cestou k veľkému domu nikoho nestretol. Keď neskoro popoludní prišla správa, že sa v žabom močiari utopilo dievča, všetci si spomenuli iba na chlapca v mokrom oblečení, nie na neho. Byť neviditeľný bolo niekedy výhodou.

Večer v posteli si uvedomil, že sa v tento deň naučil dôležitú lekciu, a to, aký jedinečný a vzrušujúci je okamih, keď sa život mení na smrť. Na ten pocit všemocnosti nikdy nezabudne. Opatrne vybral prameň vlasov, ktorý Nore vytrhol, keď s ňou zápasil. Privoňal k nemu, pritisol si ho na líce a ukryl ho na tajnom mieste medzi matracom a kosterou postele. Oddnes, tým si bol istý, už nikdy nebude obeťou. Oddnes je lovcem.

Nad jazerom sa vznášala hustá hmla typická pre toto ročné obdobie. V apríli sa v priebehu niekoľkých hodín vystriedali búrka a slnko, dážď a sneh, ale ak sa nezdvihol vietor, hmla sa držala celý deň. Fiona Fischerová sedela v električke číslo šesť smerujúcej od zoologickej záhrady dolu Zürišským vrchom ako už veľa ráz predtým. Nikdy však nebola taká nervózna ako teraz. Celú noc nespala, premýšľala o tom, čo si má obliecť, čo má povedať. O dvanástej sa stretne s otcom, ktorého si už nepamätá. Od maminho pohrebu uplynulo štrnásť dní. List, ktorý mu poslala spolu s úmrtným oznámením na adresu v Bazileji, sa vrátil: adresát neznámy. Pozbierala teda odvalu a prehládala mamin písací stôl aj zoznam kontaktov v jej mobilnom telefóne a narazila na číslo Ferdinanda Fischera. Neodvážila sa však zavolať mu. Ako by sa mala predstaviť? Čo by mala povedať? „Ahoj, to som ja, tvoja dcéra!“ To rozhodne nie. Také niečo sa nedá povedať mužovi, ktorý opustil svoju ženu aj dcéru a dvadsať rokov sa neozval. Ani na Vianoce, ani na jej narodeniny.

Fiona na neho často myslela a snažila sa spomenúť si na jeho tvár alebo hlas, no márne. Niekedy mala dojem, že počuje jeho smiech a cíti vôňu, ktorú si s ním spájala. Ale smiech aj vôňa boli každým rokom nejasnejšie. Nemala ani žiadne jeho fotky. Bola z toho smutná, pretože túžila mať otca, ocka, ako všetky jej priateľky. Ešte aj tie, ktorých rodičia sa rozviedli, boli so svojím otcom v kontakte. Ona jediná vyrastala medzi ženami, ako v kláštore. Celý doterajší život strávila s matkou a so starou mamou v dome na ulici Heubeeriweg na Zürišskom vrchu. V lete v trojici vycestovali do Toskánska, v zime chodievali lyžovať do Wallis. Navštevovala baletnú školu a hrala tenis, neskôr trávila popoludnia s partiou na plážovom kúpalisku Mythenquai. Nebol to zlý život, ale bol to život bez otca. Ak sa jej matka o ňom vôbec vyjadrovala, tak s pohrdaním. Fiona pochopila toľko, že ich obe nechal v štiche. Keď bola malá, myslela si, že odišiel kvôli nej. A potom zis-

tila, že na ňu ani neplatil výživné. „Ten odporný Šváb! Tvoja mama od neho žiadne peniaze nechcela,“ povedala raz stará mama a dodala, že to bol čudák. Až vďaka tejto poznámke sa Fiona dozvedela, že jej otec bol Nemec.

Električka zastavila na zastávke Fluntern Kirche, Fiona vystúpila a čakala spolu so skupinou japonských turistov na električku číslo päť, ktorá premávala až na námestie Bellevue. Sadla si na voľné miesto pri okne v strednej časti električky, ktorá bola dnes, v nedeľu, poloprázdna. Keď zadala do Googlu meno „Ferdinand Fischer“, vyhľadávač jej ponúkol niekoľko tisíc výsledkov. Pretože netušila, kde žije, ako vyzerá a kde pracuje, zakrátko to vzdala. Nakoniec poslala otcovi správu, ktorej znenie dlho a úzkostlivo vylepšovala. Prekvapilo ju, keď muž, ktorý sa pred dvadsiatimi rokmi tak ticho vytratil z jej života, odpovedal už o hodinu a súhlasil so stretnutím. O dvanástej v kaviarni Odeon na promenáde Limmatquai, navrhol. Bola by radšej, keby sa stretli na tichšom mieste, pretože mu chcela položiť veľa otázok. Veď okrem neho nemala na svete už nikoho.

Modro-biela električka s rachotom prešla okolo univerzitnej nemocnice. O tri zastávky ďalej, na námestí Bellevue, vystúpila, prehodila si cez plece malý modrý ruksak a prešla cez cestu. Keď vošla do kaviarne, od nervozity mala stiahnutý žalúdok. Privítal ju zatuchnutý vzduch, nasiaknutý vlhkou vlnou, čerstvo uvarenou kávou a cesnakom. Všetky miesta pri pulte boli obsadené, rovnako aj väčšina stolov. Fiona sa pretláčala pomedzi ľudí a rozhliadala sa. Celkom vzadu v rohu vedľa vešiaka, na ktorom viseli noviny v drevených držiakoch, bol voľný stôl. Vyhlíadal si ho aj párik turistov, ale Fiona bola rýchlejšia. O desať dvanásť. Chcela prísť o trochu skôr, aby si mohla pokojne poobzerať mužov, ktorí vojdú do kaviarne. Možno ju spozná... aj keď sa vôbec nepodobá na matku. Mama bola malá, moletná a mala hnedé vlasy, kým ju rakovina a chemoterapia nepremenili na kosť a kožu. Fiona sa pozorovala v zrkadlovej stene oproti sebe a videla mladú bledú ženu s dlhými tmavými blond vlasmi a s veľkými modrými očami, ktorej tvár bola príliš kostnatá na to, aby bola naozaj pekná. Vyzerala vyčerpaná. A tak sa aj cítila. Vyčerpaná, prázdna a bezvládna.

Mamina dlhá choroba zanechala stopy aj na nej. Vážila iba päťdesiatjeden kíl pri výške meter sedemdesiatšesť. Oblečenie na nej viselo. Mama nechcela ísť do hospicu a Fiona sa o ňu starala, až kým naposledy nevydýchla. Aj malý výlet do supermarketu či do lekárne bol pre ňu vyslobodením, a keď si niekde narýchlo dopriala latte macchiato alebo zmrzlinu, hneď ju prepadli výčitky svedomia.

„Dobrý deň.“ Pri stole zastal mladý tmavovlasý čašník. „Vybrali ste si?“

Fiona, vytrhnutá z myšlienok, na neho zmätene pozrela.

„Ehm... nie, ja... ešte na niekoho čakám,“ vyjachtala. Pozrela na mobil. Presne dvanásť. Kaviareň bola plná a bolo v nej hlučno. Fiona nebola na taký hurhaj a na také množstvo ľudí zvyknutá. Žiadalo sa jej vstať a vyjsť von na čerstvý vzduch, takmer dúfala, že nepríde. A práve vtedy pristúpil k stolu muž. Pri pohľade na neho pocítila mierne sklamanie. Síce neočakávala Georgea Clooneyho, ale ani takého sadlovitého muža blízko päťdesiatky, s riedkymi hnedými vlasmi, na spánkoch už sivými, a s obyčajnou tvárou s hnedými očami za hrubými sklami okuliarov so zlatým rámom. Jeho oblečenie vyzeralo draho, rovnako ako hodinky na zápästí.

„Som Ferdinand Fischer. Ste Fiona?“ spýtal sa a týmto oslovením vytvoril odstup, ktorý Fionu zbavil odvahy.

„Áno.“ Prinútila sa usmiať a vstala. Jeho ruka bola na dotyk ako zdochnutá ryba, a keď si Fiona opäť sadla, pristihla sa, že si nenápadne utiera dlaň o džínsy. „Ďakujem, že si prišiel.“

Aký kostrebatý začiatok.

„Rád.“ Premeriaval si ju s neskrývanou zvedavosťou, bolo jej to nepríjemné. „Ste... ehm... si pekná žena. Pripomínaš mi mladú Umu Thurmanovú.“

Fiona cítila, ako sa jej do tváre nahrnula krv, a rozpačito sklopila zrak. Našťastie sa práve v tej chvíli vrátil čašník, takže nemusela odpovedať. Všimla si, že jej otec si objednal biftek a čapované pivo, a ani sa nepozrel do jedálneho lístka. Ona si objednala hrianky so šunkou a syrom, to najlacnejšie jedlo, a jablkový džús. Kým čakali na jedlo a nápoje, zhovárali sa. Fiona mu rozprávala, že pred tromi rokmi zma-

turovala na gymnáziu Rämibühl so zameraním na matematiku a prírodné vedy, zapísala sa na štúdium matematiky na univerzite vo Fribourgu, no potom mama ochorela a ona musela odložiť svoje plány. Nepovedala mu, že sa kvôli tomu pohádala so Silvanom. Predpokládala, že sa mama uzdraví, čo sa nestalo, a tak posledné tri roky strávila starostlivosťou o ťažko chorú matku. Pozorne počúval, bez ozajstného súcitu jej vyslovil sústrasť a zaujímalo ho, či ešte žije jej stará mama a či stále býva v dome vo štvrti Fluntern. Objednávku im priniesli naozaj rýchlo. Otec si za golier košele zasunul bielu látkovú servítku a s chuťou sa pustil do jedla. Fiona vzala do rúk príbor a váhavo odkrojila roh hrianky. Predtým bola hladná, ale medzitým ju prešla chuť do jedla.

„Chodieváš sem často?“ spýtala sa. Bolo zvláštne tykať tomu cudziemu človeku.

„Dva až tri razy do týždňa,“ odvetil prežívajúc. „Pracujem na druhej strane rieky. Ako audítor.“

„Ach! Naozaj?“ Fiona nedokázala skryť prekvapenie. Známa bolesť z detstva ju ako blesk z jasného neba zasiahla priamo do srdca. Jej otec pracoval v Zürichu! Možno, nie, celkom iste sa už niekedy stretli, veď Zürich je malé mesto! Prečo ju teda za celé tie roky nekontaktoval a ne navštívil? Prečo musela vyrastať poznačená tým, že nemá otca? A ako audítor určite zarábala dosť na to, aby mohol platiť výživné, keď ju už nechcel vidieť! Vedela o tom mama?

„Bývame na druhej strane jazera, vo Wädensvile,“ povedal Ferdinand Fischer akoby mimochodom a napichol na vidličku kúsok mäsa. „Môj partner a ja sme si tam pred pár rokmi kúpili dom.“

Fiona na neho šokovane vytreštila oči, ako keby ju udrel do brucha. *Môj partner...* Nakrátko zapochybovala, či oproti nej vôbec sedí správny Ferdinand Fischer. Čo ak sa zmýlila? Ale nie, iste je to on. Veď odkiaľ by vedel o starej mame a o dome? Keď si jej otec všimol, aká je ohromená, zmizol mu úsmev z tváre.

„Nepovedz, že...“ rozladene pokrútil hlavou, prerušil vetu a odložil príbor. Uprene sa na ňu zahľad. „Nie. Och, božemôj. Ty si to nevedela.“ Teraz bol ohromený on. „Mal som tušiť, že ti...“ Odmlčal sa, náhle vyzeral bezmocne.

„Čo som nevedela? A čo si mal tušiť?“ Fiona bojovala so slzami a ne-
návidela sa za to, že sa neovláda lepšie. *Že môj otec, ktorý od nás odi-
šiel, je teplý, že celé tie roky býval ani nie päť kilometrov odo mňa, a na-
priek tomu ma nechcel vidieť?* Hlas sa jej triasol. „Preto si neplatil
výživné a nikdy si ma nenavštívil? Cítil si sa kvôli mne... trápne? Han-
bil si sa pred svojim partnerom, že máš dieťa?“

Poslednú vetu takmer zakričala a ľudia pri vedľajších stoloch sa zve-
davo pozreli ich smerom, no nevšímala si to.

„Fiona, prosím!“ Mužovi, ktorého považovala za svojho otca, zjavne
bola celá situácia nepríjemná. Chlácholivo k nej vystrel ruku, ale
stiahla sa pred ním. „Je to úplne inak!“

„Nechcem to počuť! Lutujem, že som ti napísala!“ So slzami
v očiach hodila mobil do ruksaku a vzala si bundu. Nevydržala by tam
ani o sekundu dlhšie. Musela ísť von, na čerstvý vzduch.

„Fiona, počkaj!“ prosil ju Ferdinand Fischer a vstal, servítku mal
stále zasunutú za golierom košele. „Musím ti povedať pravdu, keď ti ju
nepovedala *ona!* Nie som tvoj otec! A Christine nebola tvoja matka!“